

POUČENÍ K ŘÍZENÍ „SUPER RATO“ VEDENÉMU PŘED DIECÉZNÍM CÍRKEVNÍM SOUDEM V BRNĚ

1. Forma řízení

Řízení „super rato“ je administrativní řízení, jehož cílem je dosažení mimořádné milosti zrušení platného a svátostného, ale nedokonaného manželství. Řízení probíhá ve své první fázi před Diecézním církevním soudě v Brně. Toto řízení obsahuje výslech žadatelů, svědků a obvykle vyhotovení znalecké zprávy lékařem. Druhá fáze řízení probíhá v Římě u soudu Římské roty. V závěrečné fázi řízení – pokud je splněna podmínka spravedlivého a rozumného důvodu – udělí Svatý otec tuto mimořádnou milost – dispenzi.

2. Jaké nedokonané manželství může být konkrétně rozvázáno?

Rozvázáno může být manželství osob pokřtěných nebo osoby pokřtěné a nepokřtěné, po jehož uzavření nedošlo k započetí intimního života lidsky důstojným způsobem vhodným k početí dítěte (za dokonání se nepovažuje např. znásilnění nebo manželské setkání s použitím bariérové antikoncepce). Předpokladem pro zahájení řízení je, že není oprávněných pochyb o platnosti svátostného manželství. Manželství neplatné např. z důvodu nedodržení formy nebo překážky a vady souhlasu se řeší zpravidla zneplatněním manželství pro nedostatek formy nebo sporem o platnost manželství, a dále při splnění předepsaných podmínek též udělením dispenze „in favorem fidei“ nebo pavlovským privilegiem.

3. Kdy nemůže být nedokonané manželství rozvázáno?

Manželství nemůže být rozvázáno, pokud po uzavření svátostného manželství bylo dokonáno a pokud není splněna podmínka spravedlivého důvodu pro podání žádosti; pro existenci spravedlivého důvodu svědčí tyto okolnosti: 1° společná žádost manželů k udělení dispenze; 2° odcizení manželů a nemožnost obnovení manželského soužití; 3° obava z budoucího pohoršení; 4° pravděpodobná impotence druhého partnera s hrozbou zdrženlivosti; 5° rozvod manželství a možnost sanace budoucího civilního manželství; 6° pravděpodobná neplatnost manželství z důvodu vady souhlasu nebo překážky; 7° závažná nemoc, a to i po uzavření manželství; 8° nebezpečí z nedodržení věrnosti; 9° uzavření civilního manželství s možností jeho sanace.

4. Informace k podání žádosti

Při podání žádosti o rozvázání nedokonaného manželství použije žadatel k tomu určený formulář (viz cirkevnisoud.biskupstvi.cz), který doplní těmito povinnými přílohami: potvrzení o křtu manžela a manželky; potvrzení o církevním sňatku; kopie rozsudku civilního soudu o rozvodu; podrobná zpráva o průběhu známosti a manželství; pokorná prosba Svatému Otci o udělení milosti; další dokumenty (lékařské zprávy, policejní dokumenty apod.) Prosba Svatému otci je pokorná osobní žádost žadatele/ů o udělení milosti, v níž by neměl chybět stručný popis rozpadlého manželství, důvod pro udělení milosti a závěrečný příslib udělat vše pro zdar případného budoucího manželství. Žádost o udělení milosti se vyřizuje v diecézi místa trvalého nebo alespoň přechodného kanonického bydliště žadatele (viz kán. 102; 1699 CIC). Pokud by žadatel měl potíže s vyplněním formuláře žádosti, sepsáním prosby Svatému otci apod., může se obrátit na bezplatnou konzultační pomoc soudu.

5. Průběh řízení na diecézní úrovni

Po přijetí žádosti určí soudní vikář konkrétní členy soudu, kteří budou záležitost projednávat. Tím je zahájeno řízení, o němž je kromě žadatele obeznámena také strana nežádající (tj. dřívější manžel/ka) a je vyzvána, aby se k záležitosti vyjádřila. Během probíhajícího šetření je třeba dokázat, že manželství nebylo dokonáno lidsky důstojným manželským úkonem otevřeným pro zplození potomstva. Skutečnost dokonání manželství je prošetřována na základě výsledků a obvykle také za pomoci znaleckého posouzení. K právní pomoci při řízení si může žadatel či strana nežádající zmocnit odborníka z oboru církevního práva. Po provedení důkazního řízení, v němž nebyla zpochybněna oprávněnost žádosti, je spis předán k posouzení obhájci svazku a nakonec diecéznímu biskupovi, který se jako nejvyšší pastýř diecéze vyjádří ohledně možnosti udělení milosti Svatým otcem. Jestliže diecézní biskup doporučí udělení milosti, je spis přeložen do latiny, italštiny nebo do některého ze světových jazyků a je doručen na Římskou rotu.

6. Pokračování řízení v Římě

Po přijetí spisů kauzy soudem Římské rotu následuje šetření u několika ustanovených komisí. Ty pak na závěr předloží prostřednictvím děkana výsledek celého šetření Svatému otci, který na základě prozkoumaného udělí nebo neudělí žádanou milost.

7. Udělení dispenze nebo její zamítnutí

Pokud Svatý otec na základě výsledků řízení zjistí, že byla splněna podmínka spravedlivého a rozumného důvodu, udělí milost rozvázání nedokonaného manželství žadatele/ů. Římská rota zašle dispenzi diecéznímu biskupovi, ten ji předá k vyřízení církevnímu soudu. Církevní soud pak vyzve žadatele, aby si udělenou dispenzi přišel vyzvednout, oznámí tuto skutečnost straně nežádající a zašle oznámení do matrik farností křtu a sňatku žadatele/ů. Dřívější nedokonané manželství je rozvázáno okamžikem udělení milosti Svatým otcem. V případě zamítnutí žádosti není proti rozhodnutí Svatého otce možné odvolání.

8. Vyzvednutí dispenze

Při vyzvednutí dispenze žadatelem u Diecézního církevního soudu v Brně je nejprve třeba zaplatit poplatek za řízení soudu Římské rot. Následně má/mají být žadatel/é poučen/i o závazku života podle víry. V případě, že žadatel již uzavřel civilní sňatek s partnerem, se kterým chce nyní uzavřít sňatek církevní, musí mu být podle nařízení Římské rot uloženo náležité pokání, neboť katolíkov je dovoleno uzavřít platné manželství pouze kanonickou formou. Po podepsání zápisu o převzetí dispenze žadatelé obdrží dispenzi a mohou uzavřít platný církevní sňatek, pokud tomu nebrání další překážka.

9. Délka trvání řízení

Nejkratší doba řízení u Diecézního církevního soudu v Brně je obvykle půl roku (v závislosti na spolupráci vyslychaných a dotazovaných). V Římě trvá šetření zpravidla 3–6 měsíců. Je tedy třeba počítat s obecnou dobou jednoho roku.

10. Poplatky za řízení

Po přijetí žádosti Diecézním církevním soudem a zahájení řízení je žadatel povinen uhradit částku 2 450 Kč za administrativní výlohy (včetně 21% DPH). Soud si vyhrazuje právo žádat další finanční úhradu za platbu soudního znalce a překladatele (150 Kč / 1 NS). Poplatek za řízení u soudu Římské rot je 650 EUR, tuto částku uhradí žadatel při převzetí dispenze. Pokud se strana nežádající k žádosti o rozloučení manželství připojila, podílí se na této úhradě také (po domluvě s žadatelem). V případě finanční neschopnosti žadatele je možné žádat o snížení stanovených poplatků.

11. Další informace

Jestliže žadatel potřebuje pomoci se sepsáním žádosti, může se obrátit na Diecézní církevní soud prostřednictvím jeho bezplatné konzultační služby, která se koná každé úterý a středu odpoledne v kanceláři soudu v přízemí budovy Petrov 4 (konzultace neprobíhá v době hlavních školních prázdnin a státních svátků). V průběhu řízení se může žadatel kdykoliv v úřední den (ve středu) obrátit na kancelář Diecézního církevního soudu, kde je jeho záležitost projednávána.

12. Adresa soudu a konzultorů

Diecézní církevní soud
Petrov 4, 601 43 Brno
tel. 533 033 213
e-mail: cirkevnisoud.brno@biskupstvi.cz
<http://cirkevnisoud.biskupstvi.cz>

S. M. ICLic. Mgr. Dominika Kubíková, OP
Petrov 4
601 43 Brno
tel: 605 255 857
e-mail: dominika.op@gmail.com

S. M. ICLic. Mgr. Elena Františka Sebíňová, CSC
Petrov 4
601 43 Brno
tel. 607 044 730
e-mail: frantiska4@gmail.com